

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – januari 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand januari.

1. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1.1. Raad Algemene Zaken herzielt aanbeveling over reizen binnen de Europese Unie

De Raad Algemene Zaken nam op 25 januari een herziene aanbeveling aan over reizen binnen de Europese Unie. Deze aanbeveling houdt rekening met de vooruitgang van de vaccinaties en de verspreiding van de omikronvariant van het coronavirus. In plaats van een aanpak gebaseerd op de epidemiologische situatie in elke regio komt er nu een individuele aanpak op basis van de status van elke reiziger. België uitte tevredenheid over de herziening en onderstreepte het belang van vaccinatie en boosterprikken. De ministers hielden verder een oriënterend debat over het wetgevingspakket 'Versterking van de democratie en integriteit van de verkiezingen', dat op 25 november 2021 door de Europese Commissie is gepresenteerd. Het moet zorgen voor vrije en eerlijke verkiezingen en een openbaar debat, meer verantwoordelijkheid voor de digitale wereld en een betere bescherming van onze democratie en van verkiezingen tegen pogingen om informatie te beïnvloeden en te manipuleren. De bedoeling is dat het wetgevingspakket tijdig voor de Europese verkiezingen van 2024 wordt aangenomen en uitgevoerd.

1.2. Grenscontroles aan Britse zijde verder opgevoerd vanaf 1 januari

Vanaf 1 januari 2022 werd een nieuwe fase ingegaan betreffende de grenscontroles aan Britse zijde. Het VK ging vanaf die datum van start met gewijzigde Britse invoermodellen. Voorafgaande kennisgeving voor export van dierlijk en plantaardige producten wordt vereist en uitgestelde douaneaangiftes zijn niet meer mogelijk. Voorlopig zorgen deze wijzigingen niet voor grote problemen aan de grens. Dit is mede te danken aan de sensibilisering en ondersteuning waarop onze exporteurs de voorbije jaren beroep gedaan hebben bij hun voorbereidingen. Begin januari vonden ook de eerste gesprekken plaats tussen Maroš Šefčovič (Vicepresident van de Europese Commissie en onderhandelaar aan Europese zijde) en Liz Truss (Britse Minister van Buitenlandse Zaken die in december David Frost opvolgde als onderhandelaar aan Britse zijde). De gesprekken gingen van start in een constructieve sfeer. Belangrijkste bespreekpunt blijft nog steeds de onenigheden inzake het lers Protocol. Op technisch niveau werd er door beide zijden intensief verder gezocht naar creatieve oplossingen. De belangrijkste problemen bij de toepassing van dit protocol situeren zich nog steeds rond douane, dierlijke- en plantaardige producten, geneesmiddelen en het beheer van het gesloten akkoord. Hoewel de onderhandelingen hartelijker verlopen, zijn er nog geen inhoudelijke doorbraken. Het VK blijft bij zijn standpunten, die nog steeds een rode lijn vormen voor de EU. De EU blijft zoeken naar constructieve oplossingen.

1.3. Meerdere WTO-geschillen betekenen snelle start voor 2022

Januari zag de heropstart van de werkzaamheden na het winterreces bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de moderniseringsgesprekken omtrent het Energiehandvestverdrag en meerdere regelgevende handelsdossiers binnen de Raad. Ook nam de EU stappen in enkele lopende conflicten. De EU stelde tegen China, Rusland en Egypte een geschillenbeslechtsprocedure in bij de WTO. De EU klaagt de discriminerende maatregelen aan die China nam tegen Litouwse en aan Litouwen gelinkte producten, nadat de EU-lidstaat Taiwan toeliet een 'Taiwan' Representative Office te openen in Vilnius. De zaak tegen Rusland volgt op de verhoging van uitvoerrechten en logistieke uitvoerbepalingen die Rusland doorvoerde ten aanzien van onbewerkt hout. Deze maatregelen hebben, in combinatie met het recente kapverbod in China, ook reeds voor prijsstijgingen gezorgd in de Vlaamse houtsector. Het geschil met Egypte betreft nieuwe verplichte invoerregistratievereisten waarvan de EU stelt dat ze in strijd zijn met het WTO-recht. In deze drie procedures is de eerste stap bilaterale consultaties. Indien men binnen 60 dagen niet tot een oplossing komt, kan de EU vragen om een WTO-panel aan te stellen.

1.4. EU-ministers van Buitenlandse Zaken bespreken EU-relaties met China en Afrikaanse Unie

Tijdens de informele Raad Buitenlandse Zaken van 13 en 14 januari hielden de Europese ministers een informeel debat over de veiligheidssituatie in oostelijk Europa en de relaties tussen de EU en China. Aandacht werd besteed aan de versterking van de EU-eenheid en onderlinge solidariteit in het tegengaan van diplomatieke en/of economische dwang vanuit China richting individuele lidstaten. Daarnaast stond er een werkdiner met NAVO- en VN-afgevaardigden op de agenda en een gezamenlijke werksessie met commissievoorzitter van de Afrikaanse Unie (AU) Moussa Faki Mahamat en de Senegalese Minister van Buitenlandse Zaken Aïssata Tall Sall, over de voorbereiding van de zesde EU-AU-top van 17 en 18 februari in Brussel.

1.5. Eurogroep debatteert over economische aanpassing en veerkracht van eurozone

De Eurogroep hield op 17 januari een thematisch debat over de economische aanpassing en veerkracht van de eurozone en de recente prestaties van de eurozone in internationaal vergelijk. Daarnaast bespraken de ministers de solvabiliteit van het bedrijfsleven en mogelijke maatregelen ter facilitering van bedrijfsherstructureringen en economische aanpassingen in de eurozone bij het herstel na de COVID-19-pandemie. Ook gingen de ministers in op het begrotingskader van de eurozone en op de regelingen voor financiële bijstand en post-programmatoezicht. In inclusieve samenstelling bespraken de ministers tot slot hoe ze voor alle resterende knelpunten inzake de versterking van de bankenunie een consensueel, stapsgewijs en tijdgebonden werkplan kunnen opstellen.

1.6. EU-ministers van landbouw bezorgd over crisis in varkenssector

Tijdens de bijeenkomst van de Raad Landbouw van 17 januari gaf de Europese Commissie een overzicht van de marktsituatie. De sectoren doen het over het algemeen goed, al baren de hoge inputprijzen van productiemiddelen en de vogelgriep de ministers zorgen. De besprekingen focusten voornamelijk op de varkenssector. Op vraag van Vlaanderen vroeg België nogmaals, in navolging van voorbije raden, om steunmaatregelen te activeren voor deze noodlijdende sector. België kreeg hiervoor opnieuw veel bijval van de andere lidstaten. De Europese Commissie verwees echter wederom naar nationale maatregelen. De Commissie gaf verder ook een stand van zaken van de landbouwaspecten uit de lopende handelsdossiers. Daaruit bleek vooral dat er steun was voor de Franse handelsagenda waarin de focus ligt op wederkerigheid van handelsnormen en beleidscoherentie. Tot slot gaf EU-landbouwcommissaris Wojciechowski uitleg bij de Commissiemededeling over duurzame koolstofcycli. Dit moet een stimulans geven aan een systeem van koolstoflandbouw waarbij landbouwers koolstof in de bodem opslaan. De lidstaten verwelkomden het voorstel, maar gaven ook een aantal aandachtspunten mee, zoals de vraag naar een gemeenschappelijk kader.

1.7. Raad Economische en Financiële Zaken buigt zicht over mondiaal minimumbelastingniveau voor multinationals

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken van 18 januari hielden de EU-ministers een oriënterend debat over de invoering van een mondiaal minimumbelastingniveau voor multinationale groepen in de EU. De ministers benadrukten dat dit dossier prioriteit heeft en dat de overeengekomen regels inzake internationale vennootschapsbelasting dringend in EU-wetgeving moeten worden omgezet. De invoering van dergelijk minimumbelastingniveau zou vorm geven aan de 'tweede pijler' van het OESO-akkoord omtrent de hervorming van het internationale belastingstelsel. Het Frans Voorzitterschap streeft ernaar om in het eerste semester van 2022 een politiek akkoord te bereiken. Daarnaast bespraken de ministers de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. De Europese Commissie dient nog de evaluatie van de herstel- en veerkrachtplannen van vijf lidstaten af te ronden. De ministers benadrukten dat het geld snel

aan de lidstaten moet worden uitbetaald. De Raad verwacht dat de facilititeit grotendeels in 2022 zal worden uitgevoerd. Tot slot gaf de Raad het startsein voor het jaarlijkse Europees Semester voor toezicht op het beleid van de lidstaten wat betreft economie, werk-gelegenheid en begrotingszaken. De Raad nam conclusies aan over het waarschuwingsmechanismeverslag 2022 en over de duurzame groeianalyse 2022. Ook keurde de Raad de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone voor 2022 goed.

1.8. EU-ministers van Volksgezondheid bespreken ontwikkelingen in gezondheids crisis

Op 21 januari vond een ad hoc informele bijeenkomst plaats van de EU-ministers van Volksgezondheid ter bespreking van de meest recente ontwikkelingen in de huidige gezondheids crisis. De ministers stelden dat ingevolge de verspreiding van de omikronvariant van het coronavirus de niet-farmaceutische maatregelen gedeeltelijk gehandhaafd bleven, maar dat er meer gericht werd getest en dat de quarantaine- en isolatieregels toch versoepeld werden. Verder stelden de lidstaten dezelfde ontwikkelingen vast als bij de vorige varianten, nl. een toename van besmettingen, maar niet zozeer een toename van hospitalisaties en opnames op de afdeling intensieve zorgen. Sommige lidstaten startten reeds het toedienen van de tweede boosterdosissen aan bepaalde groepen (zoals mensen met immuniteitsproblemen). De meeste lidstaten wachten echter meer wetenschappelijke bewijzen af en vragen advies aan het Europees Geneesmiddelenagentschap. Tot slot benadrukten de lidstaten nogmaals het belang van mondiale solidariteit.

1.9. EU-ministers van Leefmilieu houden gedachtewisselingen over beleid inzake pesticiden, chemische stoffen, bossen en rechtvaardige transitie

Tijdens de informele Raad Leefmilieu van 20 en 21 januari wisselden de ministers van leefmilieu van gedachten over het beleid inzake pesticiden en chemische stoffen. Een aandachtspunt dat daarbij door veel lidstaten, waaronder België, naar voren werd gebracht, is de noodzaak om de invoer van producten die niet aan de Europese normen inzake leefmilieu of volksgezondheid voldoen, te kunnen tegenhouden. In deze context spraken verschillende lidstaten, waaronder België, een interesse uit om de export van in de EU verboden chemische producten te kunnen verbieden. De ministers bogen zich daarnaast over het recente voorstel voor een verordening inzake ontbossingsvrije producten. Het Frans Voorzitterschap wil in de komende besprekingen bekijken of het toepassingsgebied nog kan worden uitgebreid naar andere producten en te beschermen ecosystemen. De ministers van Leefmilieu en Energie hielden ook een gezamenlijke lunch omtrent het onderwerp 'rechtvaardige transitie naar een klimaatneutrale EU'. Uit deze besloten bespreking besluit het Frans Voorzitterschap dat er nog geen consensus is over het toepassen van emissiehandel in de sectoren transport en gebouwen en dat er ook alternatieve benaderingen moeten worden bekeken. Ook Vlaanderen plaatst kanttekeningen bij dit voorstel. In een laatste gezamenlijke sessie debatteerden de ministers van Leefmilieu en Energie over de rol van bossen en de houtsector in milieu-, energie- en klimaatbeleid. De multifunctionele rol van bossen alsook het belang van bossen en hout als 'koolstofputten' en van het behoud van de bosccosystemen kwam daarbij aan bod.

1.10. Lidstaten vragen structurele Europese oplossingen voor stijgende energieprijzen

De ministers van Energie kwamen op 22 januari bijeen op een informele Raad. De besprekingen focusten voornamelijk op de sterk stijgende energieprijzen. In aanvulling op de diverse nationale maatregelen – waarbij de Vlaamse Regering de energiefactuur verlicht heeft – wordt er voor structurele oplossingen naar het Europese toneel gekeken. Een ijkpunt hierbij zal gevormd worden door het voor april aangekondigde rapport van het Europese agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators. Daarnaast spraken de ministers zich uit over het belang van energie-efficiëntie. Hierbij steunde de grote meerderheid van de lidstaten het voorstel om het principe 'energie-efficiëntie eerst' horizontaal toe te passen, maar dan wel op een manier die voldoende flexibiliteit toelaat. In de praktijk betekent dit dat lidstaten regels moeten

voorzien om energie-efficiëntie als criterium mee te nemen bij beleids-, plannings- en belangrijke investeringsbeslissingen, bijvoorbeeld via integratie in een kosten-baten analyse. Heel wat lidstaten benadrukten in hun interventie dat ook de bindende jaarlijkse energiebesparingsverplichting voldoende ruimte moet laten aan lidstaten om zelf een kosteneffectief klimaat- en energiebeleid te voeren – een standpunt dat aansluit bij de Vlaamse 'Fit for 55'-visienota. Tot slot stond ook een gedachtewisseling over waterstof op de agenda. Met het gepubliceerde gaspakket in december 2021 heeft de Europese Commissie een regulerend kader voorgesteld voor waterstof en andere koolstofarme gassen. Over het algemeen wordt er uitgekeken naar deze opkomende markt en gepleit voor een voldoende flexibel regelgevend kader.

1.11. Raad Buitenlandse Zaken buigt zich over ontwikkelingen in Oekraïne, Syrië en Libië

De EU-ministers van Buitenlandse Zaken bespraken tijdens de Raad van 24 januari de laatste ontwikkelingen betreffende de Russische militaire opbouw rond Oekraïne. De ministers werden geïnformeerd over de missie van de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid Josep Borrell naar het Donetsbekken, alsook over zijn contacten met de secretaris-generaal van de NAVO en VS-minister van Buitenlandse Zaken Anthony Blinken. Een omvattende discussie over de dreiging van Rusland – niet alleen in Oekraïne maar ook op multilaterale fora – dringt zich op. Daarnaast werd opgeroepen om het engagement van de EU in het belang van het Syrische volk nieuw leven in te blazen en de eenheid in de EU te versterken. Op een eensgezind Europees optreden werd ook aangestuurd in het debat over de conflictueuze situatie in Libië – dit ter ondersteuning van de VN en het vredesproces in Libië door zowel nationale als internationale actoren.

1.12. EU-ministers voor Hoger Onderwijs en Onderzoek en Innovatie bespreken transnationale samenwerking tussen universiteiten

Tijdens de informele bijeenkomst van ministers van Hoger Onderwijs en van Onderzoek en Innovatie op 25 januari bespraken de Europese ministers de transnationale samenwerking tussen universiteiten. Bijzondere aandacht ging uit naar de Europese Strategie voor Universiteiten – door de Europese Commissie bekendgemaakt op 18 januari 2022 – en naar de toekomst van de Europese universiteiten. De Commissie stelde dat er gemeenschappelijke inspanningen nodig zijn van zowel de Commissie als de lidstaten om samenwerking tussen universiteiten te ondersteunen. De Commissie benadrukte o.m. dat academische carrières versterkt moeten worden, en dat academische vrijheid een randvoorwaarde is in al het Europees beleid. De Commissie verwees ook naar haar recente publicatie rond het aanpakken van buitenlandse inmenging in onderzoek en innovatie, ter ondersteuning van hogeronderwijs- en onderzoekinstellingen om academische vrijheid te beschermen. Vlaanderen steunt transnationale allianties zoals de Europese universiteiten en meent dat de concrete resultaten ervan meer zichtbaar moeten zijn, ook voor het ruime publiek. Voor Vlaanderen moeten deze allianties op vrijwillige basis uitgebreid worden en moet een uitbreiding een toegevoegde waarde inhouden voor de doelstellingen en de kwaliteit van de alliantie. Om succesvol te zijn op lange termijn moeten de allianties flexibel opgezet zijn. Obstakels zoals juridische beperkingen moeten verwijderd worden. Verschillende EU-financieringssystemen moeten aangesproken kunnen worden en de synergiën daartussen kunnen eenvoudiger gemaakt worden. Andere zaken die in deze discussie van belang zijn voor Vlaanderen betreffen de kwaliteit van onderzoek en onderwijs, aantrekkelijke carrièrepaden en de samenwerking tussen universiteiten en de industrie. Ook de rol die het hoger onderwijs kan spelen in het domein van levenslang leren, upskilling en bij- en omscholing is van belang.

1.13. Informele Raad Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport (Onderwijs en Jeugd) 26-27/1

Op 26 en 27 januari vond de gezamenlijke informele Raad Onderwijs en Jeugd plaats. Deze informele Raad sloot aan op de Europese Jeugdconferentie die eerder die week in Staatsburg plaatsvond. Tijdens het beleidsdebat wees iedere delegatie op het grote belang van het onderwijs om jonge mensen burgerschap

en voldoende engagement richting verduurzaming van onze samenleving bij te brengen. Na elke tussenkomst van de officiële delegaties volgde een korte interventie van jongerenvertegenwoordigers. Onderwijs, burgerschap en verduurzaming vormden de rode draad in alle interventies. Verschillende delegaties wezen erop dat in hun land stemrecht vanaf 16 jaar werd ingevoerd. Vlaanderen benadrukte de plaats van burgerschap en duurzaamheid in de nieuwe eindtermen van het secundair onderwijs. Verder werd het Vlaamse MOS-programma als goede praktijk aangestipt. Dit programma ondersteunt basis- en secundaire scholen om van de school een milieuvriendelijke en duurzame leeromgeving te maken. Ook benadrukte België dat er nog veel ruimte voor verbetering is – leerkrachten klagen over overvolle leerstofprogramma's en sommigen vrezen dat de problematiek polarisatie onder de leerlingen zal uitlokken.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 en 31 januari 2022 werden geen voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

2.2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 en 31 januari 2022 werden geen aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een "Vlaams scorebord" samengesteld.

A. Vlaams scorebord juni 2022

Het Vlaams scorebord van juni 2022 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hier zijn 4 richtlijnen van omgezet.

B. Vlaams scorebord december 2022

Het Vlaams scorebord van december 2022 telt 6 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in januari 2022 nog maatregelen nemen in 17 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

4 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in januari 2022 betrokken in 18 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

13 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31.01.2021	28.02.2021	31.03.2021	30.04.2021	31.05.2021	30.06.2021	30.08.2021	30.09.2021	31.10.2021	30.11.2021	31.12.2021	31.01.2022
Ingebrekestellingen	14	14	14	14	12	8	11	9	9	10	9	11
Met redenen omklede adviezen	3	5	5	4	4	6	6	6	6	6	6	6
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	17	19	19	18	16	14	17	15	15	16	15	17

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management